ROMÂNIA

Biroul permanent al Senatului
L 222 / 30.10.2026

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI

Bucureşti, 30 octombrie 2026

Domnului Mircea ABRUDEAN
Preşedintele Senatului

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituţia României, republicată, formulez următoarea

L222/2025

CERERE DE REEXAMINARE
asupra
Legii privind aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 16/2025 pentru transpunerea art. 17 alin. (15) din Directiva (UE) 2024/1.275 a Parlamentului European şi a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanţa energetică a clădirilor şi pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 18/2009 privind creşterea performanţei energetice a blocurilor de locuinţe

La data de 9 aprilie 2026, Parlamentul a transmis Preşedintelui României, în vederea promulgării, Legea privind aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 16/2025 pentru transpunerea art. 17 alin. (15) din Directiva (UE) 2024/1.275 a Parlamentului European şi a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanţa energetică a clădirilor şi pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 18/2009 privind creşterea performanţei energetice a blocurilor de locuinţe (PL-x nr. 299/2025).

La data de 27 aprilie 2026, Preşedintele României a formulat obiecţie de neconstituţionalitate, arătând că această lege contravine prevederilor art. 1 alin. (5), art. 147 alin. (4), art. 148 alin. (2) şi (4) prin raportare la art. 35 şi art. 135 alin. (2) lit. e) din Constituţia României.

Prin Decizia nr. 837/2026, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 23 octombrie 2026, Curtea Constituțională a respins obiecția de neconstituționalitate și a constatat că legea în cauză este constituțională în raport cu criticile formulate.

Prezenta cerere de reexaminare nu urmărește repunerea în discuție a soluției Curții Constituționale. În exercitarea atribuției distincte prevăzute de art. 77 alin. (2) din Constituția României, Președintele solicită Parlamentului reconsiderarea unei opțiuni legislative din perspectiva efectelor sale, a coerenței cadrului normativ și a riscurilor de aplicare. Caracterul obligatoriu al Deciziei nr. 837/2026, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituția României, este pe deplin respectat. Constatarea constituționalității în raport cu criticile formulate nu obligă însă Parlamentul să mențină neschimbată soluția legislativă.

Art. 148 alin. (4) din Constituția României atribuie inclusiv Președintelui responsabilitatea de a garanta îndeplinirea obligațiilor rezultate din aderarea la Uniunea Europeană. Această responsabilitate justifică solicitarea unei reevaluări prudente a compatibilității practice a măsurii cu obligațiile europene, fără a atribui cererii de reexaminare funcția unui nou control de constituționalitate.

Interdicția din Directiva (UE) 2024/1275 (denumită în continuare „Directiva") este formulată clar, iar excepțiile sunt limitate. Art. 17 alin. (15) din Directivă prevede că, cel târziu de la 1 ianuarie 2025, statele membre nu oferă stimulente financiare pentru instalarea de cazane autonome pe bază de combustibili fosili, **cu excepția** celor selectate pentru investiții, înainte de 2025, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, cu articolul 7 alineatul (1) litera (h) punctul (i) a treia liniuță din Regulamentul (UE) 2021/1058 și cu articolul 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului.

Însăși Curtea Constituțională a reținut, în Decizia nr. 837/2026 (par. 49), că această normă „*stabilește fără echivoc interdicția*" și permite doar „*anumite excepții reglementate chiar de directivă*".

Completarea introdusă la Camera Deputaților în cuprinsul legii supuse reexaminării necesită o distincție între stimulentele pentru instalarea de cazane autonome alimentate cu combustibili fosili, care intră în sfera interdicției din art. 17 alin. (15) al Directivei, și eventualele stimulente pentru alte sisteme individuale de încălzire, a căror conformitate trebuie examinată în funcție de caracteristicile tehnice concrete. Celelalte ipoteze tratate de Ordonanța Guvernului nr. 16/2025 trebuie, la rândul lor, raportate la domeniul interdicției, la dispozițiile Directivei și la orientările interpretative ale Comisiei Europene.

Or, completarea introdusă la Camera Deputaților în cuprinsul legii supuse reexaminării nu are un asemenea temei. Ea permite acordarea de stimulente pentru instalarea de cazane alimentate cu combustibili fosili în imobile racordate la puncte termice care deservesc mai puțin de 50 de utilizatori finali, pentru o perioadă de maximum 2 ani. Motivul invocat în raportul comun al comisiilor din Camera Deputaților (Comisia pentru administrație publică și amenajarea

teritoriului, Comisia pentru industrii şi servicii şi Comisia pentru mediu şi echilibru ecologic) – şi anume, reducerea costurilor punctelor termice subutilizate – reprezintă o raţiune de politică locală, iar Directiva nu o recunoaşte ca excepţie de la interdicţia cu caracter general. Rezultă, deci, că orice alt motiv decât cele expres şi limitativ enunţate, mai sus prezentate, nu poate constitui temei legitim de abatere de la interdicţia instituită de Directiva în discuţie.

În cuprinsul Deciziei nr. 837/2026, Curtea Constituţională a constatat că norma europeană este clară (par. 49) şi a verificat compatibilitatea completării cu *„obiectivul"* Directivei (par. 51), stabilind că suntem în prezenţa unei excepţii *„temporare şi punctuale"*, pe care a calificat-o drept *„termen suspensiv"* (par. 57).

Completarea introdusă la Camera Deputaţilor în cuprinsul legii supuse reexaminării nu are temei în Directivă, nu numai în ceea ce priveşte excepţia în sine, ci şi în ceea ce priveşte termenul instituit pentru aplicarea ei. Directiva este obligatorie pentru statele membre cu privire la rezultatul care trebuie atins, potrivit art. 288 din TFUE. Statele aleg forma şi mijloacele, dar nu pot amâna obţinerea rezultatului prin instituirea unor termene proprii. Interdicţia trebuia să producă efecte de la 1 ianuarie 2025 şi a fost deja preluată în Ordonanţa Guvernului nr. 16/2025. O derogare naţională de 2 ani, adoptată ulterior – cum este cazul în situaţia de faţă – ar menţine în practică acordarea unor stimulente financiare interzise de Directivă. Indiferent dacă este calificată drept măsură de transpunere sau modificare ulterioară a acesteia, intervenţia legislativă trebuie să respecte obligaţia şi termenul impuse de Directivă. O asemenea amânare vizează însuşi rezultatul impus de Directivă şi depăşeşte marja de apreciere lăsată statelor membre de art. 288 din TFUE. Dificultăţile financiare ale autorităţilor locale, invocate în raportul comisiilor din Camera Deputaţilor ca temei al introducerii normei derogatorii, sunt de ordin intern şi nu pot fi considerate de natură a justifica neîndeplinirea unei obligaţii rezultând din Directivă.

Decizia Curţii Constituţionale nr. 837/2026 a apreciat compatibilitatea soluţiei cu obiectivul Directivei în cadrul controlului de constituţionalitate. Această apreciere trebuie respectată în ordinea constituţională internă. Ea nu înlocuieşte evaluarea conformităţii cu dreptul Uniunii Europene în cadrul mecanismelor prevăzute de tratate şi nu împiedică legiuitorul să aleagă o soluţie care elimină incertitudinea de interpretare şi riscul unui litigiu european.

Comunicarea Comisiei C/2024/6.206 privind eliminarea treptată a stimulentelor financiare pentru cazanele autonome alimentate cu combustibili fosili, în temeiul Directivei reformate privind performanţa energetică a clădirilor (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, din 18 octombrie 2024), la care face trimitere chiar art. III alin. (2) din Ordonanţa Guvernului nr. 16/2025, indică modul în care Comisia Europeană, care poate iniţia procedura de infringement potrivit art. 258 din TFUE, înţelege să interpreteze art. 17 alin. (15) din Directivă.

Potrivit Comunicării susmenționate, excepția de la interdicție privește numai investițiile care îndeplinesc cumulativ două condiții: sunt finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență, din FEDR și Fondul de coeziune în condițiile art. 7 alin. (1) lit. h) pct. (i) din Regulamentul (UE) 2021/1058 sau din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, potrivit art. 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115, și au fost selectate pentru investiție înainte de 2025. Această condiție rezultă din chiar textul art. 17 alin. (15) din Directivă.

Norma supusă reexaminării permite autorităților și instituțiilor publice centrale să acorde stimulente *„din fonduri europene"*, fără a le circumscrie acestor instrumente și fără condiția selectării anterioare anului 2025. Această din urmă condiție temporală rezultă din chiar textul art. 17 alin. (15) al Directivei. Sub acest aspect, abaterea de la Directivă este directă și decurge din nerespectarea textului obligatoriu al acesteia, iar nu doar din ghidul interpretativ al Comisiei.

Apreciem că toate aceste aspecte pot atrage consecințe importante pentru România. Precizăm că în registrul deciziilor de infringement al Comisiei Europene figurează procedura INFR(2025)0168, privind netranspunerea art. 17 alin. (15) din Directiva (UE) 2024/1275, deschisă prin scrisoarea de punere în întârziere din 26 martie 2025 și închisă la 1 octombrie 2026. Procedura era activă la data formulării obiecției de neconstituționalitate și, deși închisă la 1 octombrie 2026, executivul european monitorizează România pe acest subiect, întrucât, în prezent, în registru figurează procedura activă INFR(2026)0490, deschisă prin scrisoarea de punere în întârziere din 14 iulie 2026, privind netranspunerea Directivei (UE) 2024/1275 în ansamblu. Ambele proceduri au fost deschise potrivit art. 258 din TFUE, cu trimitere la art. 260 alin. (3) din același tratat. În acest context, o derogare națională de la interdicția din art. 17 alin. (15) al Directivei, derogare neprevăzută de Directivă, poate fi apreciată de Comisia Europeană ca transpunere neconformă a acestui articol și poate conduce la redeschiderea evaluării sau la o procedură privind conformitatea transpunerii, cu riscurile reputaționale și financiare aferente.

Totodată, constatarea constituționalității legii, în raport cu criticile formulate, nu epuizează analiza oportunității soluției legislative și a consecințelor acesteia asupra mediului. Cu respectarea deplină a deciziei Curții Constituționale, Parlamentul poate reconsidera măsura din perspectiva capacității sale de a răspunde nevoilor imediate de încălzire fără a îngreuna reducerea, pe termen mediu și lung, a utilizării combustibililor fosili. Din această perspectivă, se impune evaluarea efectelor investițiilor încurajate prin fonduri publice pe întreaga durată de utilizare a echipamentelor finanțate.

Caracterul temporar al facilității financiare nu determină un caracter temporar al efectelor sale asupra mediului. Termenul de maximum doi ani limitează perioada în care pot fi acordate stimulentele, însă nu limitează durata de funcționare a cazanelor instalate cu sprijinul acestora. În consecință, o măsură prezentată ca tranzitorie poate conduce la menținerea consumului de combustibili

fosili şi a emisiilor asociate pentru o perioadă considerabil mai lungă decât cea de aplicare a derogării.

Finanţarea achiziţiei unor echipamente noi alimentate cu combustibili fosili poate, totodată, amâna adoptarea unor soluţii de încălzire cu emisii mai reduse. Odată realizată investiţia, interesul beneficiarilor de a utiliza echipamentele până la recuperarea costurilor şi dificultatea suportării unei noi investiţii pot descuraja înlocuirea lor ulterioară. Sprijinul public riscă astfel să consolideze dependenţa de combustibili fosili, în loc să faciliteze diminuarea acesteia, inclusiv în cazul gospodăriilor care dispun de resurse financiare limitate.

Pragul de mai puţin de 50 de utilizatori finali poate indica dificultăţi economice în exploatarea unui punct termic, dar nu demonstrează, prin el însuşi, avantajul de mediu al înlocuirii acestuia cu instalaţii individuale alimentate cu combustibili fosili. Un asemenea avantaj trebuie evaluat prin raportare la consumul efectiv, pierderile sistemului existent, sursa energiei termice, performanţa echipamentelor propuse şi alternativele tehnic disponibile. Chiar dacă, în anumite situaţii, înlocuirea unui sistem ineficient poate reduce consumul şi emisiile, această posibilitate nu justifică presupunerea că aceeaşi soluţie este preferabilă pentru toate imobilele care îndeplinesc criteriul numeric stabilit de lege.

Utilizarea fondurilor publice pentru instalarea unor noi cazane autonome alimentate cu combustibili fosili trebuie analizată şi prin raportare la investiţiile alternative pe care aceleaşi resurse le-ar putea susţine. În condiţiile unor disponibilităţi bugetare limitate, finanţarea acestor echipamente poate reduce resursele destinate diminuării necesarului de energie al clădirilor, modernizării eficiente a sistemelor de încălzire sau utilizării surselor regenerabile. Există, de asemenea, riscul ca investiţiile sprijinite în prezent să necesite ulterior noi cheltuieli de adaptare ori înlocuire, pentru a răspunde obiectivelor de decarbonizare.

Necesitatea protejării locatarilor şi a asigurării continuităţii încălzirii justifică intervenţia publică, însă alegerea instrumentelor de sprijin trebuie să ţină seama şi de consecinţele lor durabile asupra mediului. Este, prin urmare, oportună reconsiderarea soluţiei legislative, astfel încât sprijinul să fie orientat către alternative conforme cadrului european, selectate în urma unei evaluări a fezabilităţii tehnice, a costurilor pentru beneficiari şi a reducerilor de consum şi de emisii. În acest mod, răspunsul la dificultăţile actuale ale comunităţilor poate fi integrat într-o perspectivă de modernizare a încălzirii, fără perpetuarea dependenţei de combustibili fosili.

Față de argumentele expuse, solicit reexaminarea Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 16/2025 pentru transpunerea art. 17 alin. (15) din Directiva (UE) 2024/1.275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe (PL-x nr. 299/2025), în vederea eliminării dispoziției introduse la Camera Deputaților, care permite acordarea de stimulente financiare pentru instalarea unor cazane autonome alimentate cu combustibili fosili în afara excepțiilor permise de art. 17 alin. (15) din Directiva (UE) 2024/1275.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN